

2025/1106

28.5.2025

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2025/1106

ze dne 27. května 2025,

kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 122 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její dopady na evropskou a celosvětovou bezpečnost představují pro Evropskou unii existenční výzvu.
- (2) V reakci na tuto výzvu a s odkazem na Versailleské prohlášení ze dne 11. března 2022 a Strategický kompas pro bezpečnost a obranu, schválený dne 21. března 2022, Evropská rada ve svých závěrech ze dne 6. března 2025 zdůraznila, že Evropa se musí stát suverénnější, odpovědnější za svou vlastní obranu a musí být lépe vybavena, aby mohla jednat a autonomně řešit bezprostřední i budoucí výzvy a hrozby. Na uvedeném zasedání Evropské rady se všechny členské státy zavázaly odpovídajícím způsobem zvýšit svou celkovou obrannou připravenost, snížit strategické závislosti, řešit nedostatky v oblasti kritických schopností a posílit evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany v celé Unii, aby byla Unie schopna lépe zajistit dodávky vybavení v potřebném množství a zrychleném tempu.
- (3) Dne 18. května 2022 předložili Komise a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku společné sdělení o analýze nedostatků v oblasti investic do obrany a dalším postupu, v němž se zdůrazňuje, že se Unie potýká s nedostatky, pokud jde o financování obrany, obranný průmysl a obranné schopnosti.
- (4) Dne 20. července 2023 přijaly Evropský parlament a Rada nařízení (EU) 2023/1525 ⁽¹⁾ o podpoře výroby munice (ASAP) s cílem urychleně podpořit navýšení výrobních kapacit evropského obranného průmyslu, zabezpečit dodavatelské řetězce, usnadnit efektivní zadávací řízení, řešit nedostatky ve výrobních kapacitách a podpořit investice.
- (5) Dne 18. října 2023 přijaly Evropský parlament a Rada nařízení (EU) 2023/2418 ⁽²⁾, kterým se zřizuje nástroj na posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek (EDIRPA), s cílem posílit spolupráci mezi členskými státy ve fázi zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a prostřednictvím kolaborativních akcí odstranit nejnaléhavější a nejkritičtější nedostatky v zásobách členských států, zejména ty, které jsou důsledkem reakce na útočnou válku Ruska proti Ukrajině.
- (6) Evropská rada ve svých závěrech ze zasedání konaného ve dnech 14. a 15. prosince 2023 zhodnotila práci vykonanou za účelem provedení Versailleského prohlášení a Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu a zdůraznila, že je třeba vynaložit větší úsilí, má-li Unie dosáhnout svých cílů, které spočívají ve zvýšení obranné připravenosti. Silný obranný průmysl označila za podmínku pro dosažení této připravenosti a zajištění obrany Unie, a proto se evropský obranný průmysl musí stát odolnějším, inovativnějším a konkurenceschopnějším.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1525 ze dne 20. července 2023 o podpoře výroby munice (Úř. věst. L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2418 ze dne 18. října 2023, kterým se zřizuje nástroj na posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek (EDIRPA) (Úř. věst. L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

- (7) Dne 5. března 2024 přijala Komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl a rámec opatření pro zajištění včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů (EDIP), aby bylo možné navázat na zkušenosti získané v rámci nařízení (EU) 2023/2418 a (EU) 2023/1525 a pokračovat v jejich duchu z dlouhodobější a strukturovanější perspektivy.
- (8) Od začátku roku 2025 se však bezpečnostní kontext Unie výrazně zhoršuje, a to nejen v souvislosti s trvalou hrozbou ze strany Ruska a jeho intenzivnějšího přechodu na válečnou ekonomiku a s vývojem války na Ukrajině, ale také kvůli nejistotě vyplývající z nastávající geopolitické situace, v níž musí Unie výrazně zintenzivnit své úsilí o autonomní zajištění své obrany. Vzhledem k tomuto nedávnému zhoršení, které zvyšuje míru ohrožení Unie, je nezbytné, aby členské státy začaly neodkladně vynakládat rozsáhlé veřejné výdaje na rozšíření evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB). V důsledku toho rovněž narůstá potřeba v duchu solidarity urychlit poskytování podpory Unie těm členským státům, které se budou kvůli nezbytným rozsáhlým veřejným investicím pravděpodobně potýkat se závažnými obtížemi, jež mohou mít dopad na jejich hospodářskou situaci. S ohledem na hrozby pro pozemní, vzdušné a námořní hranice Unie, a v důsledku toho i na potřebu zapojit se do rozsáhlých veřejných investic má tato solidarita zásadní význam zejména pro ty členské státy, které jsou vojenským hrozbám nejvíce vystaveny. V tomto ohledu mají obzvláštní význam a naléhavost hrozby představované Ruskem a Běloruskem. Vzhledem k času, který je zapotřebí pro vývoj výrobků a pro zajištění navýšení odpovídající průmyslové výrobní kapacity v celé Unii, je nyní pro Unii zásadní začít poskytovat podporu těmto členským státům co nejdříve, aby mohly velmi rychle zadávat objednávky, a zvýšit předvídatelnost pro odvětví obranného průmyslu, které tak bude motivováno k tomu, aby v zájmu posílení svých výrobních kapacit provádělo investice ve velmi krátkém horizontu.
- (9) Rozsah a rychlost nárůstu investic do výrobních kapacit obranného průmyslu, které se od členských států vyžadují, budou mít pravděpodobně významný dopad na veřejné finance členských států, a to v době, kdy rozpočtová situace v několika členských státech zůstává napjatá.
- (10) Tento mimořádný stav, který není způsoben členskými státy a který se vymyká jejich kontrole, opodstatňuje přijetí mimořádných opatření Uní v zájmu zřízení dočasného nástroje zaměřeného na poskytování finanční pomoci těm členským státům, které chtějí investovat do průmyslové výroby v oblasti obrany, a to v podobě nástroje Bezpečnostní akce pro Evropu (dále jen „nástroj SAFE“).
- (11) Nástroj SAFE by měl umožnit naléhavé významné veřejné investice do evropského obranného průmyslu s cílem rychle zvýšit jeho výrobní kapacitu, zlepšit včasnou dostupnost obranných produktů a urychlit strukturální změny a těmto změnám se přizpůsobit. Vzhledem k tomu, že toto nařízení je výjimečnou a dočasnou reakcí na naléhavou existenční výzvu, měla by být finanční pomoc poskytovaná v jeho rámci k dispozici pouze pro účely řešení nepříznivých hospodářských důsledků zhoršující se bezpečnostní situace a okamžitých potřeb členských států v oblasti zadávání veřejných zakázek, které přispějí ke zvýšení připravenosti obranného průmyslu v rámci EDTIB. Nástroj SAFE by měl být součástí celkového úsilí na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni s cílem věnovat více zdrojů na investice do obranného průmyslu, a reagovat tak na krizovou situaci vyplývající ze současných bezpečnostních hrozeb. Na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni by měly být souběžně uplatňovány další opatření, které by toto úsilí podporovaly, včetně aktivace stávající flexibility v rámci Paktu o stabilitě a růstu.
- (12) Finanční pomoc v rámci nástroje SAFE by měla být prováděna členskými státy způsobem, který je v souladu s prioritami v oblasti obranných schopností, na nichž se členské státy společně dohodly v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), se spoluprací členských států v rámci stálé strukturované spolupráce zřízené rozhodnutím Rady (SZBP) 2017/2315 ⁽³⁾, s iniciativami a projekty Evropské obranné agentury (EDA) a s civilní a vojenskou pomocí Ukrajině ze strany Unie. Při provádění tohoto nařízení by členské státy měly řádně zohlednit příslušné činnosti prováděné Organizací Severoatlantické smlouvy (NATO), zejména cíle schopností NATO, a dalšími partnery, pokud tyto činnosti slouží bezpečnostním a obranným zájmům Unie.

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2315 ze dne 11. prosince 2017, kterým se zřizuje stálá strukturovaná spolupráce a stanoví seznam zúčastněných členských států (Úř. věst. L 331, 14.12.2017, s. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj>).

- (13) Členské státy by měly mít možnost využívat finanční pomoc v rámci nástroje SAFE v součinnosti s dalšími stávajícími a budoucími programy Unie, zejména ke spolufinancování konkrétních akcí. Souběžně s tím by programy Unie podporující spolupráci při zadávání zakázek v oblasti obrany nebo obecněji zaměřené na podporu konkurenceschopnosti EDTIB mohly konkrétně stanovit dodatečnou podporu Unie. Tato dodatečná podpora by se mohla vztahovat na kolaborativní zadávání veřejných zakázek využívající finanční pomoci v rámci nástroje SAFE nebo na hospodářské subjekty zapojené do takových veřejných zakázek s cílem stimulovat odpovídající průmyslové navýšení a dále posílit účinky nástroje SAFE na EDTIB.
- (14) Aby se snížila administrativní zátěž členských států, měla by mít Komise možnost zvážit v rámci příslušných programů, a zejména těch, které podporují spolupráci v oblasti kolaborativního zadávání veřejných zakázek, informace poskytované v rámci tohoto nařízení, zejména pro účely podávání zpráv o provádění finanční pomoci. Tím by se napomohlo zjednodušení podmínek žádosti o finanční podporu.
- (15) Nedostatečná spolupráce mezi členskými státy vedla k neefektivnosti a vzniku několika obranných systémů stejného druhu v rámci Unie, což neprospívá cíli ochrany území Unie, který sledují příslušné vnitrostátní investice, a zároveň to vede k roztržitosti a nedostatečnému fungování významných částí EDTIB. K řešení této situace by přijímající členské státy měly k provádění kolaborativního zadávání veřejných zakázek využít finanční pomoci poskytované podle tohoto nařízení. Způsobilé činnosti, výdaje a opatření financované prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany by se měly týkat prvního seznamu prioritních oblastí, které určila Evropská rada, s přihlédnutím ke zkušenostem získaným z války na Ukrajině, v souladu s již vykonanou prací v rámci EDA a v plné soudržnosti s NATO: munice a raketové střely; dělostřelecké systémy, včetně schopností provádět přesné údery na velkou vzdálenost; schopnosti pozemního boje a jejich podpůrné systémy, včetně vybavení vojáků a pěchotních zbraní; ochrana kritické infrastruktury; kybernetická oblast; vojenská mobilita, včetně kontramobility; protivzdušná a protiraketová obrana; námořní hladinové a podvodní schopnosti; drony a protidronové systémy; strategické podpůrné schopnosti, mimo jiné strategická vzdušná přeprava, doplňování paliva za letu a systémy C4ISTAR, jakož i kosmické prostředky a služby; ochrana kosmických prostředků; umělá inteligence a elektronický boj. Cílem tohoto kolaborativního zadávání veřejných zakázek by mělo být rychlejší přizpůsobení výrobní kapacity obranných produktů strukturálním změnám, zajištění interoperability a zaměnitelnosti v celé Unii, motivace ke spolupráci ve fázi zadávání veřejných zakázek, podpora zvyšování výrobní kapacity, jakož i rozvoj a pořízování související infrastruktury, vybavení a logistických služeb.
- (16) Vzhledem k nedávnému vývoji geopolitické situace a mimořádnému ohrožení bezpečnosti Unie a jejích členských států, s cílem co nejrychleji účinně a nezávisle posílit průmyslovou základnu Unie a tím zvýšit účinnost a přidanou hodnotu finanční pomoci poskytované v rámci nástroje SAFE by toto nařízení mělo stanovit podmínky způsobilosti pro využití finanční pomoci členskými státy. Dodavatelé a subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje SAFE by proto měli být usazeni a mít své struktury výkonného vedení v Unii, v členech Evropského sdružení volného obchodu, kteří jsou členy Evropského hospodářského prostoru (dále jen „státy ESVO EHP“) nebo na Ukrajině a měli by pro účely kolaborativního zadávání veřejných zakázek využívat infrastrukturu, zařízení, majetek či zdroje nacházející se na území členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny. Aby se zajistilo, že dodavatelé a subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek nebudou jednat v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států, neměli by být kontrolováni třetími zeměmi nebo subjekty třetích zemí. Kontrolu je v této souvislosti třeba chápat jako schopnost vykonávat rozhodující vliv na právní subjekt přímo nebo nepřímo prostřednictvím jednoho nebo více zprostředkujících právních subjektů. Členské státy, které se účastní zadávání veřejných zakázek podporovaného z nástroje SAFE, odpovídají za zajištění splnění podmínek způsobilosti.
- (17) Za určitých okolností by mělo být možné odchýlit se od zásady, že dodavatelé a subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek využívají infrastrukturu, zařízení, majetek či zdroje nacházející se na území členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny a nepodléhají kontrole třetích zemí nebo subjektů ze třetích zemí. Za takových okolností by se měly mít možnost účastnit právní subjekty usazené v Unii, státě ESVO EHP nebo na Ukrajině, které využívají infrastrukturu, zařízení, majetek či zdroje nacházející se mimo území členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny nebo kontrolované třetí zemí nebo subjektem ze třetí země, pokud jsou splněny přísné podmínky týkající se bezpečnostních a obranných zájmů Unie a jejích členských států, jak jsou stanoveny v rámci SZBP podle hlavy V Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“).

- (18) Právní subjekty usazené v Unii, státě ESVO EHP nebo na Ukrajině a kontrolované třetí zemí, která není Ukrajina ani stát ESVO EHP (dále jen „jiná třetí země“), nebo subjektem z jiné třetí země, je-li to povoleno, by měly být způsobilé k účasti na kolaborativním zadávání veřejných zakázek, pokud byly podrobeny prověřování ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ⁽⁴⁾ a v případě potřeby příslušným zmírňujícím opatřením nebo pokud jsou Komisi poskytnuty záruky, jak je stanoví toto nařízení, schválené v souladu s vnitrostátními postupy členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny, kde jsou uvedené subjekty usazené. V zájmu snížení administrativní zátěže by Komise měla navrhnout jednoduchý standardizovaný vzor pro záruky. Tyto záruky by měly být vydávány pouze za předpokladu, že jsou splněny přísné podmínky týkající se bezpečnostních a obranných zájmů Unie a jejích členských států, jak jsou stanoveny v rámci SZBP podle hlavy V Smlouvy o EU.
- (19) Aby se zajistila včasná dostupnost a dodávky obranných produktů z EDTIB a urychlilo se její přizpůsobování strukturálním změnám, a tím se posílila účinnost poskytnuté finanční pomoci, je důležité stanovit minimální požadavky týkající se hodnoty vytvořené v Unii. Kolaborativní veřejné zakázky by proto měly obsahovat požadavek, aby náklady na komponenty pocházející ze zemí mimo Unii, státy ESVO EHP a Ukrajinu nepřesahovaly 35 % odhadovaných nákladů na komponenty konečného produktu. Pro účely výpočtu této procentní hodnoty by Komise mohla vypracovat pokyny.
- (20) Kritéria způsobilosti by měla zohledňovat stávající dodavatelské řetězce a průmyslovou spolupráci s partnery ze zemí mimo Unii a měla by umožňovat splnění požadavků na způsobilost. Mělo by proto být způsobilé kolaborativní zadávání veřejných zakázek, do něhož jsou zapojeni subdodavatelé, jimž je přiděleno 15 % až 35 % hodnoty zakázky a kteří nejsou usazení nebo nemají své struktury výkonného vedení v Unii, ve státě ESVO EHP nebo na Ukrajině.
- (21) V souvislosti s některými produkty pro obranné účely, jejichž základní technologie nejsou v Unii široce dostupné a které mohou být ve velkém měřítku obtížně nahraditelné, by měly být vyžadovány dodatečné podmínky zajišťující, že ozbrojené síly členských států mohou s těmito produkty volně nakládat bez omezení uložených třetími zeměmi. U takových obranných produktů by proto dodavatel nebo konsorcium dodavatelů měli mít možnost rozhodnout – bez omezení uložených třetími zeměmi nebo subjekty ze třetích zemí – o vymezení, přizpůsobení a vývoji návrhu pořizovaných obranných produktů, včetně zákonné pravomoci nahradit nebo odstranit komponenty, na něž se vztahují omezení uložená třetími zeměmi nebo subjekty ze třetích zemí.
- (22) Podmínky způsobilosti nástroje SAFE sledují cíl okamžitého zvýšení výrobních kapacit obranného průmyslu Unie a současně umožňují nezbytnou flexibilitu s přihlédnutím k internacionalizaci dodavatelských řetězců příslušných produktů a technologií. Kromě států ESVO EHP a Ukrajiny by měl nástroj SAFE umožnit účastnit se kolaborativního zadávání veřejných zakázek v jeho rámci rovněž přístupujícím zemím, kandidátským zemím a potenciálním kandidátům, jakož i třetím zemím, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávazný nástroj).
- (23) Dvoustranné nebo mnohostranné dohody o hospodářské, finanční nebo technické spolupráci, včetně pomoci, mezi Uní a jednou nebo více z těchto podobně smýšlejících zemí jiných než Ukrajina a státy ESVO EHP by měly umožnit případnou účast dodavatelů a subdodavatelů usazených v příslušných zemích na kolaborativním zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje SAFE, a to v souladu s podmínkami, které budou v těchto dohodách stanoveny. Tyto dohody by neměly zpochybnit způsobilost produktů, které splňují požadavek, aby náklady na komponenty pocházející ze zemí mimo Unii, státy ESVO EHP a Ukrajinu nepřesahovaly 35 % odhadovaných nákladů na komponenty konečného produktu.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie (Úř. věst. L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (24) Silnější a schopnější Unie v oblasti bezpečnosti a obrany pozitivně přispěje ke globální a transatlantické bezpečnosti a doplňuje NATO, které pro státy patřící mezi jeho členy zůstává základním kamenem jejich kolektivní obrany. Unie je odhodlána dále posilovat a prohlubovat transatlantickou spolupráci a angažovanost v oblasti bezpečnosti a obrany s cílem posílit interoperabilitu, pokračovat v průmyslové spolupráci a zajistit reciproční přístup k nejmodernějším technologiím s důvěryhodnými partnery, a to rovněž prostřednictvím posílení EDTIB. Toto nařízení by k uvedeným záměrům mělo přispět.
- (25) Členské státy, které chtějí získat finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, by měly Komisi předložit žádost doprovázenou investičním plánem evropského obranného průmyslu (dále jen „plán“). Aby se usnadnila příprava plánů, měly by se Komise a členské státy zapojit do výměn s cílem určit předběžné přidělení částek úvěru. Komise by měla posoudit všechny žádosti předložené členskými státy. Při ověřování souladu plánů s kritérii stanovenými tímto nařízením by Komise měla v příslušných případech využít odborných znalostí EDA nebo Vojenského štábu EU. Po celou dobu přípravy plánů by členské státy měly mít možnost vyměňovat si informace s Komisí s cílem upravit své návrhy plánů před jejich předložením. Pokud se Komise domnívá, že plány nesplňují podmínky stanovené v tomto nařízení, měly by mít členské státy po celou dobu provádění plánů možnost je změnit. Komise by měla přidělit částky úvěrů dotčeným členským státům při uplatnění zásad rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti, zejména pokud součet požadovaných částek úvěrů překročí celkovou maximální částku finanční pomoci, která je v rámci nástroje SAFE k dispozici. Úvěry by měly být rozděleny mezi žádající členské státy v souladu se zásadami rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti. Plány by měly popisovat opatření k posílení odolnosti evropského odvětví obranného průmyslu, zejména usnadněním přístupu malých a středních podniků, společností se střední tržní kapitalizací a nových aktérů v oblasti obrany na obranný trh.
- (26) Vzhledem k významu finančních dopadů podpory členských států podle tohoto nařízení a k potřebě zajistit soulad mezi různými oblastmi vnější činnosti Unie a hospodářskou politikou a s ohledem na zvláštní úlohu, kterou má Rada v těchto oblastech plnit, by měly být Radě v případech stanovených tímto nařízením svěřeny prováděcí pravomoci.
- (27) S cílem usnadnit provádění plánu by Komise a každý dotčený členský stát měly uzavřít provozní ujednání s podrobnostmi týkajícími se vyplácení finanční pomoci, včetně předběžného harmonogramu vyplácení, a podepsat smlouvu o úvěru s podrobnými podmínkami úvěrové podpory v rámci nástroje SAFE. Mělo by být poskytnuto předběžné financování ve výši 15 %, aby bylo možné rychle zahájit provádění činností a opatření a uskutečňování výdajů v rámci nástroje SAFE.
- (28) Je vhodné organizovat finanční pomoc v rámci diverzifikované strategie financování stanovené v článku 224 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ⁽³⁾ (dále jen „finanční nařízení“) a zřízené jednotné metody financování, která by měla zvýšit likviditu dluhopisů Unie a atraktivitu a nákladovou efektivnost emisí Unie. Úvěry by měly být poskytovány s dostatečně dlouhou dobou splácení, a to až 45 let. Splátky jistiny by v zásadě mohly využít odkladnou lhůtu deset let. Z omezitelných důvodů souvisejících se správou úvěrového portfolia by podíl úvěrů poskytnutých třem členským státům, které představují největší podíl poskytnutých úvěrů, neměl překročit 60 % maximální výše finanční pomoci v rámci nástroje SAFE.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>)

- (29) Aby se optimalizovalo využití dostupné finanční pomoci v případech, kdy po přijetí prováděcího rozhodnutí Rady podle tohoto nařízení zůstanou určité finanční částky k dispozici, je vhodné, aby Komise zveřejnila novou výzvu k vyjádření zájmu. V takovém případě by se postupy stanovené pro žádost o finanční pomoc měly použít s výhradou nezbytných úprav, zejména pokud jde o související lhůty a skutečnost, že by měla být předložena změna plánu.
- (30) Kolaborativní zadávání veřejných zakázek by mělo zahrnovat alespoň dvě zúčastněné země z řad členských států, států ESVO EHP nebo Ukrajiny, z nichž alespoň jedna by měla být členským státem přijímajícím úvěrovou podporu v rámci nástroje SAFE. Kolaborativního zadávání veřejných zakázek s členským státem, který čerpá finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, by navíc měly mít možnost účastnit se přístupující země, další kandidátské země a potenciální kandidáti a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávazný nástroj). Kolaborativní zadávání veřejných zakázek může zahrnovat stávající veřejné zakázky, které splňují stejné podmínky. Veřejné zakázky prováděné jedním členským státem by rovněž měly být způsobilé pro podporu, pokud byla smlouva podepsána nejpozději 30. května 2026, za předpokladu, že tento členský stát podnikne veškeré nezbytné kroky, které budou dohodnuty v provozním ujednání, k rozšíření výhod uvedené zakázky tím, že aktivně osloví další členské státy, státy ESVO EHP a Ukrajinu, jakož i přístupující země, kandidátské země, potenciální kandidáty nebo jiné třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. Zahrnutí států ESVO EHP a Ukrajiny mezi země, které mohou tvořit minimální požadovaný počet pro kolaborativní zadávání veřejných zakázek, je v případě států ESVO EHP odůvodněno jejich úzkým partnerstvím v oblasti produkce obranného průmyslu s Unií a v případě Ukrajiny tím, že tato země přímo čelí probíhající útočné válce Ruska. Členské státy se rovněž vyzývají, aby dále podporovaly Ukrajinu vybavením pořízeným s finanční pomocí z nástroje SAFE. Účast zmíněných třetích zemí na kolaborativním zadávání veřejných zakázek zadávaných EDTIB nebo technologické a průmyslové základně obrany Ukrajiny nebo účast států ESVO EHP by měla pomoci zvýšit úroveň agregace poptávky nezbytnou k dosažení širší průmyslové kapacity. Rovněž by mohla podpořit interoperabilitu systémů a produktů zavedených nejbližšími partnery Unie v této oblasti a zároveň potenciálně umožnit zúčastněným členským státům získat lepší ceny.
- (31) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES⁽⁶⁾ stanoví právní rámec pro koordinaci zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, přičemž zohledňuje požadavky členských států na bezpečnost a povinnosti vyplývající ze Smlouvy. Uvedená směrnice stanoví zvláštní pravidla platná pro naléhavé situace způsobené krizí, jako je zkrácení lhůt pro doručení nabídek a možnost použít vyjednávací řízení bez předchozího zveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení. V zájmu posílení účinnosti nástroje SAFE s cílem řešit v duchu solidarity mimořádnou situaci vyplývající z vývoje geopolitické situace je nezbytné, aby byly co nejdříve zahájeny rozsáhlé investice do EDTIB.
- (32) Za tímto účelem by mělo být usnadněno zadávání veřejných zakázek založených na kolaborativním zadávání veřejných zakázek zahrnujícím alespoň jeden členský stát, který čerpá finanční pomoc v rámci nástroje SAFE. Lhůty stanovené ve směrnici 2009/81/ES, včetně zkrácených lhůt stanovených v čl. 33 odst. 7 uvedené směrnice, neposkytují dostatečnou flexibilitu k řešení naléhavosti současné krizové situace. Mělo by se proto mít za to, že členské státy provádějící kolaborativní zadávání veřejných zakázek s využitím pomoci poskytované v rámci nástroje SAFE se nacházejí v naléhavé situaci způsobené krizí, která odůvodňuje použití vyjednávacího řízení bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, jak je stanoveno ve směrnici 2009/81/ES. Kromě toho je vzhledem k naléhavosti vyplývající ze současné krizové situace, která vyžaduje okamžité a rozsáhlé investice do EDTIB, a v zájmu ochrany bezpečnostních zájmů členských států, které se účastní zadávání veřejných zakázek podporovaných nástrojem SAFE, rovněž nezbytné umožnit otevření stávající rámcové dohody nebo smlouvy veřejným zadavatelům z členských států, které původně nebyly stranami této rámcové dohody nebo smlouvy, i když tato dohoda nebo smlouva takovou možnost původně nestanovila, a to za podmínky, že je získán předchozí souhlas podniku, který rámcovou dohodu nebo smlouvu uzavřel.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/2024-01-01>).

- (33) Cílem nástroje SAFE je podpořit převažující zájem veřejné bezpečnosti doplněním finančního úsilí členských států na zajištění - prostřednictvím rozšíření EDTIB - včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů, které členským státům umožní připravit se na jakýkoli druh agrese. Prostřednictvím podmínek způsobilosti má podpořit konkurenceschopnost a průmyslovou připravenost EDTIB, které jsou nezbytné ke zlepšení schopnosti členských států účinně a nezávisle bránit území Unie a jejích členských států. Sleduje rovněž doplňkový cíl, jímž je zvýšit využitím kolaborativního zadávání veřejných zakázek úroveň interoperability obranných produktů. Aby bylo toto úsilí doplněno, je vhodné v duchu solidarity a s cílem zajistit finanční udržitelnost úsilí nezbytného k řešení závažných obtíží s dostupností obranných produktů přijmout opatření, která zabrání nutnosti financovat daně z těchto výdajů předem. Obranné produkty získané v rámci veřejných zakázek podporovaných z nástroje SAFE by proto měly být osvobozeny od daně z přidané hodnoty (DPH) zavedením osvobození od DPH podle směrnice Rady 2006/112/ES⁽⁷⁾. Toto osvobození by mělo být cílené a mělo by se vztahovat pouze na dodání pro účely smluv uzavřených na základě kolaborativního zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje SAFE.
- (34) Unie je i nadále plně odhodlána prosazovat mezinárodní solidaritu. Veškerá opatření, která jsou považována za nezbytná a která jsou přijata podle tohoto nařízení, včetně opatření nezbytných k předcházení kritickému nedostatku nebo k jeho zmírnění, by měla být prováděna dočasně, cíleným, transparentním a přiměřeným způsobem a v souladu se závazky WTO.
- (35) Toto nařízení by mělo být prováděno v souladu s příslušnými pravidly přijatými podle článku 322 Smlouvy o fungování Evropské unie, zejména s finančním nařízením a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092⁽⁸⁾.
- (36) Tímto nařízením není dotčeno platné mezinárodní právo zakazující používání, vývoj nebo výrobu určitých obranných produktů a technologií.
- (37) Komise a členské státy by měly mít možnost provádět komunikační činnosti s cílem zajistit viditelnost financování z prostředků Unie a v příslušných případech zajistit, aby podpora poskytovaná v rámci nástroje SAFE byla řádně uznána a bylo o ní informováno prostřednictvím prohlášení o financování.
- (38) Tímto nařízením není dotčena výhradní odpovědnost každého členského státu za svou národní bezpečnost, jak stanoví čl. 4 odst. 2 Smlouvy o EU, ani právo každého členského státu chránit podstatné zájmy své bezpečnosti v souladu s článkem 346 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- (39) Uplatňováním tohoto nařízení by neměl být dotčen specifický charakter bezpečnostní a obranné politiky některých členských států.
- (40) Aby bylo možné co nejrychleji zahájit provádění tohoto nařízení, a dosáhnout tak jeho cílů, mělo by toto nařízení vstoupit v platnost co nejdříve,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Tímto nařízením se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu (dále jen „nástroj SAFE“), který poskytuje finanční pomoc členským státům, jež jim umožňuje provádět v reakci na stávající krizovou situaci naléhavé významné veřejné investice na podporu evropského obranného průmyslu.

Toto nařízení stanoví podmínky a postupy, za nichž je finanční pomoc v rámci nástroje SAFE poskytována členským státům a prováděna členskými státy, a stanoví pravidla pro zjednodušená a zrychlená kolaborativní zadávací řízení na pořízení obranných produktů a jiných produktů pro obranné účely, které patří do těchto kategorií:

⁽⁷⁾ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/2025-01-01>).

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- a) kategorie jedna: munice a raketové střely; dělostřelecké systémy, včetně schopností provádět přesné údery na velkou vzdálenost; schopnosti pozemního boje a jejich podpůrné systémy, včetně vybavení vojáků a pěchotních zbraní; malé drony (NATO třída 1) a související protidronové systémy; ochrana kritické infrastruktury; kybernetická oblast; a vojenská mobilita, včetně kontramobility;
- b) kategorie dvě: protivzdušná a protiraketová obrana; námořní hladinové a podvodní schopnosti; drony jiné než malé (NATO třída 2 a 3) a související protidronové systémy; strategické podpůrné schopnosti, mimo jiné strategická vzdušná přeprava, doplňování paliva za letu, systémy C4ISTAR, jakož i kosmické prostředky a služby; ochrana kosmických prostředků; umělá inteligence a elektronický boj.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „obraným produktem“ zboží, služby a práce, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2009/81/ES, jak je stanoveno v článku 2 uvedené směrnice;
- 2) „jinými produkty pro obranné účely“ jakékoli zboží, služba a práce jiné než ty, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2009/81/ES, jak je stanoveno v článku 2 uvedené směrnice, které jsou nezbytné pro obranné účely nebo jsou k těmto účelům určeny;
- 3) „kolaborativním zadáváním veřejných zakázek“ zadávací řízení na obranné produkty nebo jiné produkty pro obranné účely a výsledné zakázky prováděné alespoň jedním členským státem přijímajícím finanční pomoc v rámci nástroje SAFE a jedním dalším členským státem nebo jedním členem Evropského sdružení volného obchodu, kteří jsou členy Evropského hospodářského prostoru (dále jen „státy ESVO EHP“), nebo Ukrajinou. Kolaborativní zadávání veřejných zakázek může navíc zahrnovat přístupující země, kandidátské země a potenciální kandidáty a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávazný nástroj). Kolaborativní zadávání veřejných zakázek může zahrnovat stávající veřejné zakázky, které splňují stejné podmínky.

Článek 3

Doplňková povaha nástroje SAFE

Nástroj SAFE doplňuje opatření přijatá Uníí i členskými státy za účelem provádění naléhavých významných veřejných investic na podporu evropského obranného průmyslu.

Článek 4

Podmínky využití nástroje SAFE

- 1. Členský stát může požádat o finanční pomoc v rámci nástroje SAFE (dále jen „finanční pomoc“) na činnosti, výdaje a opatření zaměřené na řešení krizové situace podle článku 1. Tyto činnosti, výdaje a opatření se týkají obranných produktů nebo jiných produktů pro obranné účely, jsou prováděny prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek v souladu s pravidly způsobilosti stanovenými v článku 16 a jejich cílem je:
 - a) rychlejší přizpůsobení obranného průmyslu strukturálním změnám, mimo jiné vytvořením a navýšením jeho výrobních kapacit, jakož i souvisejícími podpůrnými činnostmi;
 - b) zlepšení včasné dostupnosti obranných produktů, mimo jiné zkrácením dodací lhůty, rezervací výrobních slotů nebo vytvářením zásob obranných produktů, meziproduktů nebo surovin, nebo
 - c) zajištění interoperability a zaměnitelnosti v celé Unii.
- 2. Členský stát může využít finanční pomoci v rámci nástroje SAFE v součinnosti s programy Unie v souladu s pravidly těchto programů. Finanční pomoc v rámci nástroje SAFE lze rovněž použít k financování činností, které obdržely příspěvek Unie v rámci některého programu Unie.

3. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku jsou zakázky prováděné jedním členským státem způsobilé pro podporu v rámci nástroje SAFE, jestliže byla smlouva na veřejnou zakázku podepsána nejpozději 30. května 2026. Pokud členský stát zahrne tuto zakázku do plánu uvedeného v čl. 7 odst. 2, podnikne aktivně veškeré nezbytné kroky k rozšíření výhody dotčené zakázky na alespoň jeden další členský stát, stát ESVO EHP nebo Ukrajinu, a to vedle jakékoli zainteresované přístupující země, kandidátské země, potenciálního kandidáta nebo jiné třetí země, s níž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. Podmínky způsobilosti stanovené v čl. 16 odst. 2 až 14 se použijí obdobně.

Článek 5

Forma finanční pomoci

Finanční pomoc má podobu úvěru poskytnutého Unií dotčenému členskému státu.

Článek 6

Maximální částka finanční pomoci

Maximální výše finanční pomoci ve formě úvěrů poskytnutých v rámci nástroje SAFE činí 150 000 000 000 EUR.

Článek 7

Žádost o finanční pomoc a investiční plány evropského obranného průmyslu

1. Členský stát, který si přeje obdržet finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, zašle příslušnou žádost Komisi do 30. listopadu 2025. K žádosti se připojí investiční plán evropského obranného průmyslu (dále jen „plán“).
2. Plán musí být řádně odůvodněn a podložen. Zahrnuje mimo jiné:
 - a) popis obranného produktu a jiných produktů pro obranné účely;
 - b) popis plánovaných činností, odhadovaných výdajů a opatření v souladu s článkem 4;
 - c) v příslušných případech popis předpokládaného zapojení Ukrajiny do plánovaných činností, výdajů a opatření nebo popis plánovaných akcí ve prospěch Ukrajiny;
 - d) popis plánovaných opatření zaměřených na zajištění souladu s článkem 16 a pravidly pro zadávání veřejných zakázek, včetně popisu toho, jak má být tento soulad zajištěn.
3. Členské státy v příslušných případech zahrnou popis činností k posílení bezpečnosti dodávek a odolnosti, zejména usnadněním přístupu malých a středních podniků, společností se střední tržní kapitalizací a nových aktérů v oblasti obrany na obranný trh.
4. Při přípravě plánů mohou členské státy požádat Komisi, aby zorganizovala výměnu osvědčených postupů a ve vhodných případech usilovala o zajištění součinnosti s investičními plány obranného průmyslu jiných členských států s cílem umožnit žádajícím členským státům využít zkušeností jiných členských států.
5. Členské státy mohou Komisi předložit pozměněnou žádost o finanční pomoc spolu s pozměněným plánem, je-li to řádně odůvodněno změnou plánovaných výdajů nebo opatření a jsou-li k dispozici výše úvěrů.

Článek 8

Rozhodnutí o žádosti o finanční pomoc

1. Komise posoudí žádost o finanční pomoc a k ní připojený plán bez zbytečného odkladu.
2. Pokud Komise zjistí, že žádost splňuje podmínky stanovené v tomto nařízení, zejména v článku 4, čl. 7 odst. 2 a článku 16, předloží Rady návrh prováděcího rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci.

3. Prováděcí rozhodnutí Rady uvedené v odstavci 2 obsahuje:
 - a) potvrzení, že žádost uvedená v čl. 7 odst. 1 splňuje podmínky stanovené tímto nařízením, a;
 - b) výši úvěru a výši úvěrové podpory k vyplacení formou předběžného financování v souladu s článkem 11.
4. Komise ve všech případech sdělí dotčenému členskému státu své posouzení žádosti a odůvodní jej.
5. Při předkládání návrhu Radě v souladu s odstavcem 2 vezme Komise v úvahu stávající a očekávané finanční potřeby žádajícího členského státu, jakož i žádosti o finanční pomoc podle tohoto nařízení, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž uplatní zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti. Uvedený návrh předloží bez zbytečného odkladu.
6. Rada přijme prováděcí rozhodnutí uvedené v odstavci 2 zpravidla do čtyř týdnů od přijetí návrhu Komise.
7. Pokud po přijetí prováděcího rozhodnutí podle odstavce 2 zůstanou k dispozici částky pro finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, může Komise do 31. prosince 2026 zveřejnit novou výzvu k vyjádření zájmu. V takovém případě se obdobně použije postup stanovený v článku 7 a v odstavcích 1 až 4 tohoto článku.
8. Prováděcí rozhodnutí podle odstavce 2 se přijme do 30. června 2027.

Článek 9

Výpůjční a úvěrové operace

1. Za účelem financování podpory v rámci nástroje SAFE ve formě úvěrů je Komise zmocněna jménem Unie vypůjčit si potřebné finanční prostředky na kapitálových trzích nebo od finančních institucí v souladu s článkem 224 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 (dále jen „finanční nařízení“).
2. Výpůjční a úvěrové operace v rámci nástroje SAFE se provádějí v eurech.

Článek 10

Smlouva o úvěru a provozní ujednání

1. Po přijetí prováděcího rozhodnutí Rady uvedeného v čl. 8 odst. 2 uzavře Komise s žádajícím členským státem smlouvu o úvěru a provozní ujednání.
2. Smlouva o úvěru stanoví dobu dostupnosti a podrobné podmínky podpory v rámci nástroje SAFE ve formě úvěrů. Maximální doba trvání smlouvy o úvěru je 45 let. Kromě náležitostí stanovených v čl. 223 odst. 4 finančního nařízení musí smlouva o úvěru obsahovat výši předběžného financování a pravidla pro zúčtování předběžného financování.
3. Provozní ujednání stanoví vztah mezi prováděním plánu a odpovídající finanční pomocí, včetně předběžného harmonogramu vyplacení splátek úvěru, v příslušných případech s ročními stropy. Kromě toho tato provozní ujednání stanoví druhy dokladů a kontrolní pravidla týkající se plnění zvláštních pravidel způsobilosti uplatňovaných členskými státy v souladu s článkem 16 a náležitosti uvedené v článku 14.

Článek 11

Přeběžné financování

1. Členské státy mohou v rámci svého plánu požádat o platbu předběžného financování ve výši až 15 % úvěrové podpory.
2. Vyplacení předběžného financování je podmíněno vstupem smlouvy o úvěru uvedené v čl. 10 odst. 2 v platnost. Smlouva o úvěru může stanovit, že platba předběžného financování je podmíněna uzavřením provozních ujednání uvedených v čl. 10 odst. 3.
3. Platby se provádějí v závislosti na dostupnosti finančních prostředků. Přeběžné financování lze vyplátit v jedné či více tranších.

Článek 12

Pravidla pro platby splátek a pozastavení úvěrů

1. Doba dostupnosti úvěru, která odpovídá období, během něhož mohou být platby dotčenému členskému státu podle tohoto článku schváleny, kočí dne 31. prosince 2030. Platby se provádějí ve splátkách, v závislosti na dostupnosti finančních prostředků. Splátka může být vyplacena v jedné nebo více tranších.
2. Dotčený členský stát může Komisi předložit řádně odůvodněnou žádost o vyplacení. Takovou žádost o vyplacení může dotčený členský stát předložit Komisi dvakrát ročně. Členský stát odůvodní žádost o vyplacení tak, že doloží pokrok v plnění plánu.
3. Komise bez zbytečného odkladu, a nejpozději do dvou měsíců od obdržení žádosti o vyplacení uvedené v odstavci 2 posoudí úplnost, správnost a soudržnost této žádosti. Pokud Komise kladně posoudí splnění podmínek stanovených tímto nařízením, přijme bez zbytečného odkladu rozhodnutí povolující vyplacení splátky úvěru.
4. Pokud Komise na základě posouzení uvedeného v odstavci 3 dospěje k závěru, že je žádost o vyplacení uvedená v odstavci 2 neuspokojivá, vyplacení celého úvěru nebo jeho části se pozastaví. Dotčený členský stát může do jednoho měsíce od oznámení posouzení Komise předložit své připomínky.
5. Komise připomínky uvedené v odstavci 4 bez zbytečného odkladu posoudí. Předmětné pozastavení zruší, pokud dotčený členský stát prokáže, že přijal nezbytná opatření k zajištění uspokojivého splnění podmínek stanovených tímto nařízením.

Článek 13

Obezřetnostní pravidla platná pro úvěrové portfolio

Podíl úvěrů poskytnutých třem členskými státy, které čerpaly největší podíl poskytnutých úvěrů, nepřesáhne 60 % maximální částky uvedené v článku 6.

Článek 14

Kontrola a audity

Smlouva o úvěru obsahuje nezbytná ustanovení týkající se kontrol a auditů, jak je vyžadováno podle čl. 223 odst. 4 finančního nařízení.

Článek 15

Podávání zpráv

1. Komise předkládá Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu o využití finanční pomoci.
2. Ke zprávě se v příslušných případech připojí návrh na prodloužení doby dostupnosti nástroje SAFE.

Článek 16

Pravidla způsobilosti pro kolaborativní zadávání veřejných zakázek na podporu investic do obranného průmyslu

1. Kolaborativní zadávání veřejných zakázek je způsobilé pro podporu v rámci nástroje SAFE, pokud splňuje podmínky způsobilosti stanovené v tomto článku.
2. Kolaborativní zadávací řízení a zakázky na obranné produkty zahrnují požadavky na účast dodavatelů a subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek stanovené v odstavcích 3 až 13 a 15 tohoto článku, aniž jsou dotčeny podmínky stanovené v dohodách uvedených v článku 17.
3. Dodavatelé a subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek musí být usazeni a mít své struktury výkonného vedení v Unii, ve státě ESVO EHP nebo na Ukrajině. Nesmí podléhat kontrole ze strany třetí země jiné než stát ESVO EHP či Ukrajina ani subjektu z jiné třetí země, který není usazen v Unii, ve státě ESVO EHP ani na Ukrajině.

4. Odchylně od odstavce 3 je za účelem zohlednění průmyslové spolupráce s partnery ze zemí mimo Unii pro podporu v rámci nástroje SAFE způsobilé kolaborativní zadávání veřejných zakázek, do něhož je zapojen subdodavatel, jemuž je přiděleno 15 % až 35 % hodnoty zakázky a který není usazen a nemá své struktury výkonného vedení v Unii, ve státě ESVO EHP nebo na Ukrajině, pokud je splněna alespoň jedna z těchto podmínek:

- a) mezi dodavatelem a tímto subdodavatelem byl navázán přímý smluvní vztah týkající se daného obranného produktu před datem vstupu tohoto nařízení v platnost;
- b) dodavatel se zaváže, že do dvou let prostuduje proveditelnost nahrazení vstupů poskytnutých tímto subdodavatelem alternativním vstupem pocházejícím z Unie, ze států ESVO EHP nebo z Ukrajiny, na něž se nevztahují restrikce a který bude splňovat technické a časové požadavky.

5. Odchylně od odstavce 3 se může právní subjekt usazený v Unii a kontrolovaný jinou třetí zemí nebo subjektem z jiné třetí země účastnit kolaborativního zadávání veřejných zakázek, pokud byl podroben prověřování ve smyslu nařízení (EU) 2019/452 a v případě potřeby vhodným zmírňujícím opatřením nebo pokud poskytuje záruky ověřené členským státem, v němž je dodavatel nebo subdodavatel zapojený do kolaborativního zadávání veřejných zakázek usazen. Tyto záruky zajišťují, že zapojení dodavatele nebo subdodavatele do kolaborativního zadávání veřejných zakázek není v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států, jak jsou stanoveny v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle hlavy V Smlouvy o Evropské unii.

6. Záruky uvedené v odstavci 5 mohou být založeny na standardizovaném vzoru poskytnutém Komisí a musí být součástí specifikací pro nabídky, aby se zajistil harmonizovaný přístup v celé Unii. Tyto záruky musí zejména doložit, že pro účely kolaborativního zadávání veřejných zakázek byla přijata opatření zajišťující, že:

- a) kontrola nad dodavatelem nebo subdodavatelem zapojeným do kolaborativního zadávání veřejných zakázek není vykonávána způsobem, který by omezoval jeho schopnost splnit zakázku a přinést výsledky nebo mu v tom bránil, a
- b) je zabráněno přístupu třetí země nebo subjektu ze třetí země k utajovaným informacím souvisejícím s kolaborativním zadáváním veřejných zakázek a zaměstnanci nebo jiné osoby zapojené do kolaborativního zadávání veřejných zakázek mají bezpečnostní prověrku vydanou členským státem v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy.

7. Veřejný zadavatel provádějící kolaborativní zadávání veřejných zakázek poskytne Komisi oznámení o uplatněných zmírňujících opatřeních ve smyslu nařízení (EU) 2019/452 nebo zárukách uvedených v odstavci 5. Další informace o uplatněných zmírňujících opatřeních nebo zárukách se poskytnou Komisi na její žádost.

8. Infrastruktura, zařízení, majetek a zdroje dodavatelů a subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek, které jsou využívány pro účely kolaborativního zadávání veřejných zakázek, se musí nacházet na území členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny. Pokud dodavatelé nebo subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek nemají na území členského státu, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny snadno dostupné alternativy nebo příslušnou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, mohou využít svou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, které se nacházejí nebo jsou drženy mimo uvedená území, za předpokladu, že takové použití není v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států.

9. U dodavatelů a subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek lze mít za to, že splňují podmínky způsobilosti uvedené v odstavcích 3 až 7, pokud splňují rovnocenné podmínky podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1092 ⁽⁹⁾, (EU) 2021/697 ⁽¹⁰⁾, (EU) 2023/1525 nebo (EU) 2023/2418 a pokud žádné následné změny nezpochybňují splnění těchto podmínek.

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1092 ze dne 18. července 2018, kterým se zřizuje Evropský program rozvoje obranného průmyslu s cílem podpořit konkurenceschopnost a inovační kapacitu obranného průmyslu Unie (Úř. věst. L 200, 7.8.2018, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj>).

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

10. Náklady na komponenty pocházející ze zemí mimo Unii, státy ESVO EHP nebo Ukrajinu nesmí překračovat 35 % odhadovaných nákladů na komponenty konečného produktu. Pro účely zadávání zakázek podporovaných z nástroje SAFE nesmí žádné komponenty pocházet z třetí země, která jedná rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států.

11. U obranných produktů souvisejících s kategorií dvě podle čl. 1 druhého pododstavce písm. b) mají dodavatelé možnost rozhodnout – bez omezení uložených třetími zeměmi nebo subjekty ze třetích zemí – o vymezení, přizpůsobení a vývoji návrhu pořizovaného obranného produktu, včetně zákonné pravomoci nahradit nebo odstranit komponenty, na něž se vztahují omezení uložená třetími zeměmi nebo subjekty ze třetích zemí.

12. Pro účely tohoto článku se „subdodavatelem zapojeným do kolaborativního zadávání veřejných zakázek“ rozumí každý právní subjekt, který poskytuje kritické vstupy, jež mají jedinečné atributy nezbytné pro fungování produktu, a kterému je přiděleno nejméně 15 % z hodnoty zakázky a který k plnění smlouvy potřebuje přístup k utajovaným informacím.

13. Členské státy zajistí, aby zadávací řízení a smlouvy na jiné produkty pro obranné účely uzavřené na základě kolaborativního zadávání veřejných zakázek, které získávají podporu v rámci nástroje SAFE, obsahovaly vhodné podmínky způsobilosti na ochranu bezpečnostních a obranných zájmů Unie a jejích členských států.

14. Členské státy podrobně uvedou v plánu podle článku 7 podmínky způsobilosti v souladu s odstavci 3 až 11 a 13 až 15 tohoto článku, aniž jsou dotčeny podmínky stanovené v dohodách uvedených v článku 17. Finanční pomoc je podmíněna předložením informací uvedených v provozních ujednáních podle článku 10 spolu s žádostí o vyplacení.

15. Členské státy mohou využít finanční pomoc poskytovanou v rámci nástroje SAFE k financování své účasti v zadávacích řízeních prováděných v souladu s čl. 168 odst. 2 nebo 3 finančního nařízení. V takovém případě se jakýchkoli mechanismů pro zadávání veřejných zakázek stanovených v čl. 168 odst. 2 a 3 finančního nařízení mohou odchýlně od čl. 168 odst. 2 a 3 finančního nařízení rovněž účastnit třetí země účastníci se kolaborativního zadávání veřejných zakázek a mohou tyto mechanismy využívat.

Článek 17

Podmínky účasti subjektů a produktů z jiných třetích zemí

1. Unie může uzavírat dvoustranné nebo mnohostranné dohody s přístupujícími zeměmi, kandidátskými zeměmi a potenciálními kandidáty jinými než Ukrajinou a dalšími třetími zeměmi, s nimiž uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávislý nástroj), s cílem otevřít těmto zemím a jejich územím podmínky způsobilosti uvedené v článku 16 v souladu s odstavci 2 a 3 tohoto článku.

2. Dvoustranná nebo mnohostranná dohoda uvedená v odstavci 1 stanoví, jak mají být uplatňovány podmínky způsobilosti uvedené v článku 16. Zejména stanoví:

- a) podmínky a způsoby účasti dodavatelů a subdodavatelů usazených ve třetí zemi na kolaborativním zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje SAFE, včetně podmínek týkajících se umístění struktur výkonného řízení a kontroly prováděné třetími zeměmi nebo subjekty ze třetích zemí;
- b) pravidla týkající se umístění infrastruktury, zařízení, majetku a zdrojů dodavatelů nebo subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek, které se používají pro výrobu obranných produktů nebo jiných produktů pro obranné účely dodávaných podle smluv uzavřených na základě kolaborativního zadávání veřejných zakázek v rámci nástroje SAFE;
- c) pravidla týkající se nákladů na komponenty pocházející ze třetí země, včetně minimálního podílu komponent pocházejících buď z Unie, ze státu ESVO EHP, nebo z Ukrajiny, a maximálního podílu komponent, které nepocházejí z Unie, státu ESVO EHP nebo Ukrajiny ani ze třetí země, která je smluvní stranou dohody;

- d) pravidla týkající se omezení uložených třetími zeměmi, které nejsou smluvní stranou dohody, nebo subjekty usazenými na jejich území, pokud jde o vymezení, přizpůsobení a vývoj návrhu obranného produktu pořízeného s podporou v rámci nástroje SAFE.
3. Dvoustranná nebo mnohostranná dohoda:
- a) zajistí spravedlivou rovnováhu mezi příspěvky třetí země a přínosy pro ni;
- b) stanoví podmínky jakéhokoli finančního příspěvku, který má třetí země poskytnout Unii;
- c) stanoví jakákoli jiná vhodná opatření upravující bezpečnost dodávek pořizovaného produktu;
- d) přispívá ke zvýšení standardizace obranných systémů a k větší interoperabilitě mezi schopnostmi členských států a těchto jiných třetích zemí.
4. Příspěvky uvedené v odst. 3 písm. b) představují vnější účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 finančního nařízení a použijí se na programy na podporu obranného průmyslu Unie, ukrajinského obranného průmyslu a Ukrajiny v souladu s pravidly těchto programů.

Článek 18

Změna rámcových dohod nebo smluv

1. Je-li zadávání veřejných zakázek podporováno nástrojem SAFE, použijí se pravidla stanovená v odstavcích 2 až 4 na stávající rámcovou dohodu nebo smlouvu, jejímž předmětem je nákup obranných produktů, je alespoň jedním ze zúčastněných členských států zcela nebo zčásti financována z úvěru poskytnutého v rámci nástroje SAFE a neupravuje možnost její podstatné změny. Při použití odstavců 2 a 3 musí veřejný zadavatel, který předmětnou rámcovou dohodu nebo smlouvu uzavřel, získat předchozí souhlas podniku, s nímž rámcovou dohodu nebo smlouvu uzavřel.
2. Veřejný zadavatel členského státu může změnit stávající rámcovou dohodu nebo smlouvu na obranné produkty s cílem doplnit jako její strany nové veřejné zadavatele ze zemí účastnících se kolaborativního zadávání veřejných zakázek, pokud byla tato rámcová dohoda nebo smlouva uzavřena s podnikem splňujícím kritéria rovnocenná kritériím stanoveným v čl. 16 odst. 3 až 13 tohoto nařízení. Ustanovení čl. 29 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 2009/81/ES se nevztahuje na veřejné zadavatele, kteří nebyli původními stranami rámcové dohody nebo smlouvy.
3. Odchylně od čl. 29 odst. 2 třetího pododstavce směrnice 2009/81/ES může veřejný zadavatel členského státu provést podstatné změny množství stanovených v rámcové dohodě nebo smlouvě, jejichž odhadovaná hodnota přesahuje prahové hodnoty stanovené v článku 8 směrnice 2009/81/ES, pokud byla tato rámcová dohoda nebo smlouva uzavřena s podnikem, který splňuje kritéria rovnocenná kritériím stanoveným v čl. 16 odst. 3 až 13 tohoto nařízení, a pokud je tato změna nezbytně nutná pro použití odstavce 2 tohoto článku.
4. Pro účely výpočtu hodnoty uvedené v odstavci 3 je referenční hodnotou aktualizovaná hodnota, pokud smlouva obsahuje ustanovení o indexaci cen.
5. Veřejný zadavatel, který změnil rámcovou dohodu nebo smlouvu v případech uvedených v odstavcích 2 a 3 tohoto článku, o tom zveřejní oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* v souladu s článkem 32 směrnice 2009/81/ES.
6. V případech uvedených v odstavcích 2 a 3 se mezi veřejnými zadavateli, kteří jsou stranami rámcové dohody nebo smlouvy, uplatní zásada rovných práv a povinností, zejména pokud jde o náklady na dodatečná pořizovaná množství.

Článek 19

Případy odůvodňující použití vyjednávacího řízení bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení v rámci zadávání veřejných zakázek podporovaných z nástroje SAFE

Má se za to, že zadávání veřejných zakázek zahrnující alespoň jeden členský stát přijímající finanční pomoc v rámci nástroje SAFE splňuje pro účely čl. 28 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/81/ES podmínku naléhavosti způsobené krizí.

Článek 20

Osvobození od DPH při dovozu a dodávkách obranných produktů

1. Pro účely tohoto nařízení jsou od daně z přidané hodnoty (DPH) použitelné podle směrnice 2006/112/ES osvobozeny dodávky obranných produktů nebo jiných produktů pro obranné účely, jejich pořízení uvnitř Společenství a jejich dovoz, které jsou realizovány podle smluv uzavřených na základě zadávání veřejných zakázek podporovaných z nástroje SAFE. Osvobození od daně se uplatňuje s nárokem na odpočet DPH odvedené na předchozím stupni.
2. Osvědčení o osvobození od DPH stanovené v příloze slouží k potvrzení skutečnosti, že plnění splňuje podmínky pro osvobození od DPH podle tohoto nařízení. Uvedené osvědčení opatří razítkem příslušné orgány členského státu subjektu, který pořizuje obranné produkty nebo jiné produkty pro obranné účely podle smluv uzavřených na základě zadávání veřejných zakázek podporovaných z nástroje SAFE, a má je v držení dodavatel uvedených produktů jako součást svých záznamů.

Článek 21

Použití předpisů o utajovaných informacích a citlivých informacích

1. Komise využije zabezpečený systém výměny informací k usnadnění výměny utajovaných informací a citlivých informací mezi Komisí a členskými státy a v příslušných případech i s dodavateli nebo jinými konečnými příjemci.
2. Komise má přístup k informacím, včetně utajovaných informací, které jsou nezbytně nutné pro účely ověření podmínek pro vyplácení plateb a provádění ověření, přezkumů, auditů, vyšetřování, zpráv, jakož i kontrol a auditů uvedených v článku 14.

Článek 22

Informace, komunikace a publicita

1. Komise a členské státy se mohou zapojit do komunikačních činností s cílem zajistit viditelnost Unie, pokud jde o finanční pomoc plánovanou v příslušných investičních plánech evropského obranného průmyslu, mimo jiné prostřednictvím společných komunikačních činností s dotčenými vnitrostátními orgány, při řádném zohlednění bezpečnostních požadavků. Komise může v příslušných případech zajistit, aby podpora v rámci nástroje SAFE byla uznána a bylo o ní informováno prostřednictvím prohlášení o financování.
2. Členský stát, který využívá finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, zajišťuje viditelnost finanční pomoci Unie při řádném zohlednění bezpečnostních požadavků, v příslušných případech i vyobrazením loga Unie a uvedením vhodného prohlášení o financování ve znění „financováno Evropskou unií – SAFE“, zejména při propagaci kolaborativního zadávání veřejných zakázek a jejich výsledků, tím, že poskytuje ucelené, účinné a přiměřené informace různým cílovým skupinám, včetně sdělovacích prostředků a veřejnosti.
3. Komise provádí informační a komunikační činnosti týkající se nástroje SAFE, akcí uskutečněných na jeho základě a dosažených výsledků. Ve vhodných případech informuje o svých krocích kontaktní kanceláře Evropského parlamentu a do těchto činností je zapojí.

*Článek 23***Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 27. května 2025.

Za Radu

předseda

A. SZŁAPKA

PŘÍLOHA

NÁSTROJ SAFE – OSVĚDČENÍ O OSVOBOZENÍ OD DPH

Pořadové číslo (není povinné):	
1. ZPŮSOBILÝ SUBJEKT	
Název/jméno	
Ulice a číslo	
PSČ, místo	
Členský stát subjektu	
2. ORGÁN PŘÍSLUŠNÝ K OPATŘENÍ ÚŘEDNÍM RAZÍTKEM (název, adresa a telefonní číslo)	
3. PROHLÁŠENÍ ZPŮSOBILÉHO SUBJEKTU	
Způsobilý subjekt prohlašuje, že produkty uvedené v kolonce 4 jsou financovány z nástroje SAFE.	
Způsobilý subjekt se zavazuje, že členskému státu, v němž se nachází místo dodání pořizovaných obranných produktů nebo jiných produktů pro obranné účely, uhradí splatnou DPH, jestliže tyto produkty nesplní podmínky pro osvobození od daně.	
místo, datum	jméno a status podepsaného
	podpis

4. POPIS PRODUKTŮ, PRO NĚŽ JE POŽADOVÁNO OSVOBOZENÍ OD DPH

A. Údaje o dodavateli

- 1) název a adresa
- 2) členský stát
- 3) identifikační číslo pro DPH nebo daňové registrační číslo

B. Údaje o produktech:

Číslo	Podrobný popis produktů (nebo odkaz na příloženou objednávku)	Množství nebo počet	Hodnota bez DPH		Měna
			Jednotková hodnota	Celková hodnota	
		Celkem			

5. OSVĚDČENÍ PŘÍSLUŠNÝCH ORGÁNŮ POŘIZUJÍCÍHO ČLENSKÉHO STÁTU

Odeslání/dodání produktů uvedených v kolonce 4 splňuje podmínky pro osvobození od DPH.

jméno a status podepsaného

místo, datum

razítko

podpis